

Intensjonsavtale mellom staten og Halden kommune om en områdesatsing i Halden sentrum

1. Formålet med områdesatsinger

Områdesatsinger er langsiktige samarbeid mellom stat og kommune om ekstra innsats i områder med konsentrasjon av levekårsutfordringer. Områdesatsingene skal bidra til å jevne ut sosiale forskjeller ved at flere beboere i områder med særskilte levekårsutfordringer kan bli økonomisk selvstendige gjennom arbeid, og bli aktive deltakere i lokalsamfunn og storsamfunn. Det skal også bidra til varige forbedringer av tjenester, og bedre fysiske og sosiale nærmiljøkvaliteter i levekårsutsatte områder.

2. Bakgrunn

Halden skårer dårligere enn gjennomsnitt for landet på de fleste indikatorene i folkehelseprofilen, og kommunen opplever stor grad av utenforskap blant innbyggerne. Det er store forskjeller i levekårene i ulike deler av Halden, og sentrum er et av områdene som peker seg ut med en større andel innbyggere med levekårsutfordringer på mange områder, for eksempel: barnefattigdom, lavt utdanningsnivå, dårlige boforhold, høy andel som leier bolig, lav organisasjonstilhørighet og lavere inntekt enn i kommunen ellers.

Basert på sentrumsplanen, startet Halden kommune i 2018 et kommunalt initiert områdeløft i sentrum. Dette hadde disse innsatsområdene:

- Oppvekst med ny skole og idrettshaller
- Gode bomiljøer ved å opprette møteplasser, forskjønne området, og legge til rette for bynært friluftsliv.

Kommunen har gjort store egne investeringer i denne satsingen, i tillegg til å søke eksterne prosjektmidler. Selv om kommunen har gjort et stort arbeid i området, er det behov for større innsats. Kommunen ønsker å bedre levekårene, utvikle sentrum enda mer og gi varige endringer.

Kommunen har flere eksempler hvor det er gjennomført fysiske tiltak. Ønsket effekt var å få de ulike enkeltstående tiltakene og virksomhetene til å samhandle, til å spille på hverandre og få mest mulig ut av felles ressurser. Kommunen ser at effekten kan bli enda større ved å stå lengre i arbeidet. Dette kan gi bedring i levekårsutfordringene. Fordelen med å delta i statens satsing er at kommunen kan gjøre en større innsats over en lengre periode.

Kommunestyret i Halden vedtok den 30.03.2023 at kommunen skulle søke staten om å inngå avtale om områdesatsing. Vedtaket sier: «Kommunestyret støtter kommunedirektørens anbefaling om å inngå avtale med Staten om en langsiktig områdesatsing».

Kommunen har gjort seg mange erfaringer i forbindelse med områdeløftet som er gjennomført. Kommunen ser at erfaringsdeling, tilgang på ny kunnskap, fellesskapet i det systematiske arbeidet og økonomiske midler kan hjelpe kommunen videre.

Staten v/ Kommunal- og distriktsdepartementet og kommunen ser behovet for en ekstra innsats i Halden og inngår en avtale om områdesatsing i fem år fra og med 2024.

3. Innholdet i avtalen mellom staten og Halden kommune

Halden kommune ønsker å legge til rette for at innbyggerne i sentrumsområdet skal samhandle bedre. De som allerede bor der skal få et bedre nærmiljø, og området skal bli attraktivt for flere. Levekårene i sentrum skal forbedres. Boliger, Møteplasser, gjennomføring av skoleløpet, jobb, mulighet for å ha en aktiv fritid og forebygge for kriminalitet, vil være hovedinnholdet for områdesatsingen i Halden.

Halden har definert disse områdene for områdesatsingen:

- Boliger, bomiljø og oppvekstvilkår
 - Stimulere til bygging av boliger tilpasset innbyggernes behov og betalingsevne.
 - Styrke kvaliteten på offentlige rom
 - Bedre barn og unges oppvekstvilkår
- «Kunnskap i sentrum», arbeid, skole og fritid
 - Økt sysselsetting, gjennomføring av skoleløpet, fritidsaktiviteter, for å hindre tidlig utenforskap hos barn og unge
- Møteplasser
 - Nye og bedre utnyttelse av eksisterende, for å fremme aktivitet og deltakelse
 - Legge til rette for utøvelse av idrett, kultur og annen aktivitet for å bedre innbyggernes fysiske og psykiske helse
- Forebygge ungdomskriminalitet

4. Forventninger til samarbeid

Erfaringer fra arbeidet med områdesatsinger i andre byer viser at denne type sammensatte utfordringer i et område ikke kan løses av en sektor alene, men forutsetter samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer og mobilisering av ressurser i lokalmiljøet. Partene skal legge til rette for, og medvirke til, slikt samarbeid. Kommunene skal se statlige og kommunale virkemidler i sammenheng, prøve ut nye tiltak og arbeidsformer og legge til rette for mer involvering av frivillig og privat sektor.

Nye erfaringer, innovative arbeidsformer og modeller som utvikles i satsingen skal dokumenteres for å kunne deles med bydeler og kommuner over hele landet.

Halden kommune skal også bidra til formidling av kunnskap og erfaringer fra arbeidet med områdesatsingen.

Kommunen skal gjennomføre en sluttevaluering av områdesatsingen.

5. Organisering og programbeskrivelse

Halden kommune skal utarbeide en programbeskrivelse for hele programperioden, med plan for gjennomføring av satsingen. Programbeskrivelsen skal avklare mål, innsatsområder, strategier, organisering, og plan for evaluering.

Programbeskrivelsen skal forelegges Kommunal- og distriktsdepartementet. I dialog med departementet avklares hvordan samarbeidet mellom stat og kommune skal organiseres. Programbeskrivelsen skal være ferdig innen utgangen av 2024.

Kommunen skal utarbeide årlige handlingsplaner som framlegges departementet. Sammen med avtale og programbeskrivelse utgjør dette styringsdokumentene for områdesatsingen i Halden kommune. Handlingsplanene legges også til grunn ved statens vurdering av årlige tilskudd til kommunens områdesatsing.

6. Varighet

Avtalen mellom staten og Halden kommune om en områdesatsing i Halden skal ha en varighet på 5 år, dvs. ut 2028, med mulighet for forlengelse.

7. Økonomi

Konkrete økonomiske rammer til satsingen fra stat og kommune avklares i de ordinære årlige budsjettprosessene i avtaleperioden. Det tas forbehold om bevilgninger over statsbudsjettet. Tilskudd fra Kommunal- og distriktsdepartementet skal ikke brukes til ordinær drift i kommunen. Departementet forutsetter at det geografiske området denne avtalen omfatter, er prioritert i kommunale planer og budsjetter.

Halden kommune 10. juni 2024

Erling Sande
kommunal – og distriktsminister

Fredrik Holm
ordfører